

Άγνωστες σελίδες της Επανάστασης της Χαλκιδικής-Γιαννάκης Παπαγεωργάκης, ο Αρχιγραμματεύς των Πατριαρχείων

[Αφιέρωμα / 1821-2021: Ανάσταση του Γένους / Ιστορία](#)

«Προ της Επανάστασεως του 1821 ζούσε στον Πολύγερον ο Γεωργάκης Παπαγεωργάκης, ένας αγαθός και έξυπνος γεροντάκος, αλλά και πλούσιος οπωσδήποτε, συνάμα δε και πατριώτης ένθερμος. Ο Παπαγεωργάκης αυτός είχε τρία παιδιά τον Κύρκον, τον Μαυρουδή και τον Γιαννάκη και μία θυγατέρα όμορφη και καλοκαμωμένη την Συργιάνω. Από τα τρία παιδιά του ο Κύρκος, ο μεγαλύτερος, ήταν Βοεβόδας της Χαλκιδικής, ο Μαυρουδής ήταν μελισσοουργός και ο τρίτος ο Γιαννάκης τράβηξε για την Κωνσταντινούπολη. Κατόρθωσε να καταλάβη την περίβλεπτον και επίζηλον θέσιν του Αρχιγραμματέως των Πατριαρχείων επί Γρηγορίου Ε΄, ως Ιωάννης Λογοθέτης.

Ολίγον καιρόν κατόπιν και της ευλογημένης του 1821 εποχής ο Γιαννάκης Παπαγεωργάκης ο Αρχιγραμματεύς των Πατριαρχείων έρχεται στον Πολύγερο, με την πρόφασι να μοιράση με τα' αδέρφια του την πατρική του περιουσία. Εκ των πρώτων δε μεμυημένος εις τα της Φιλικής Εταιρείας, άμα ως έφθασε στον Πολύγερο καλεί τους αδερφούς Κύρκον τον Βοεβόδαν και τον Μαυρουδήν κάτω εκεί προς την Ορμύλια, στην τοποθεσία «Λεύκα», όπου είχαν και την πατρική τους καλύβα μέσα στον ελαιώνα τους, για να κανονίσουν δήθεν επί τόπου τα της διανομής της ακινήτου περιουσία των.

Εκεί αφού με τρόπο απεμάκρυνε τον νεώτερον αδελφόν του Μαυρουδήν, τον και ζωηρότερον, παίρνει ιδιαιτέρως τον Βοεβόδαν Κύρκον, ίνα πρώτον αυτόν μύση εις τα της Φιλικής Εταιρείας και ως πρεσβύτερον αδελφόν του και ως άρχοντα του τόπου. Ο Βοεβόδας άμα ως ήκουσε το μυστικό τα έχασε κυριολεκτικώς. Με τρόπο παρακαλεί τον αδελφόν του Γιαννάκη, να τραβήξη χέρι από τέτοιες παλαβομάρες, και προσπαθεί με χίλιες δυό συμβουλές και επιχειρήματα να αποτρέψη αυτόν από μια τέτοια τρελλή κατ' αυτόν και τελείως απραγματοποίητον

ιδέαν, χαρακτηρίσας τα σχέδια των φιλικών ως πρόωρα και επικίνδυνα δι' όλον το Έθνος, όπως εξάλλου εσκέπτοντο και εφρόνουν και πολλοί άλλοι πρόκριτοι και λογάδες του Έθνους.

Ο Μαυρουδής όμως, ο οποίος ευθύς εξ αρχής υπώπτευσεν, όταν τον απεμάκρυναν και εκλείσθησαν οι δυό τους στην καλύβα, γύρισε κρυφά εκεί και κρύφτηκε κάτω στο χαγιάτι της καλύβας και από εκεί, τα άκουσε όλα όσα είπαν τα δυό αδέρφια του. Πήρε αμέσως φωτιά ο αγαθός και γενναίος Μαυρουδής, ιδίως όταν άκουσε τον αδελφόν του Βοεβόδα να λέγη στον Γιαννάκη να τραβήξη χέρι από τέτοιες παλαβομάρες, και γεμάτος ενθουσιασμό, χωρίς να λάβη υπ' όψιν τας συνεπείας ορμά επάνω στην καλύβα και με ιεράν αγανάκτησιν και θυμόν επιτίθεται κατά του αδελφού του Βοεβόδα και με πολλά επιχειρήματα και προπάντων με λόγια της καρδιάς καταφέρνει τον Βοεβόδα να λάβη μέρος και αυτός στον ευγενή αυτόν αγώνα των Φιλικών και να μνηθή εις τα της Φιλικής Εταιρείας σχέδια. Η λαϊκή παράδοσις διέσωσε μάλιστα και μερικούς στίχους τους οποίους ο Μαυρουδής σε στιγμές ακρατήτου πατριωτισμού απηύθυνε προς τον Βοεβόδα:

Της Κονιάρας τα παιδιά

Τ' άτιμα τ' αγαρηνά

Είναι βέβαια πολλά

Μα δεν είναι παλληκάρια.

Εμείς αν και λίγοι

και ραγιάδες και κλολλήγοι

Πολεμούμε σαν λιοντάρια.

Άϊντε Κύρκο μη φοβάσαι

θα τους φάμε τα ζαγάρια....

Έτσι μέσα στην πενιχρά και άσημη εκείνη καλύβα του «Λεύκου» ετέθησαν οι βάσεις του παραρτήματος της Φιλικής Εταιρείας Μακεδονίας, με την μύησιν του Διοικητού της Χαλκιδικής Βοεβόδα Κύρκου και του ασημού μελισσοουργού αδελφού του Μαυρουδή.

Ακόμα σώζεται στον Πολύγερο στη λοφοσειρά που λέγεται «πλάγια» μια τοποθεσία ανάμεσα σε βράχια πελώρια, που φέρει την ονομασία «Πέτρα του Παπαγεωργάκη». Εκεί επάνω ο θερμός εκείνος πατριώτης καθόταν καθημερινώς ολόκληρες ώρες και κατήρτιζε τα σχέδια και το πρόγραμμα των μελλουσών επιχειρήσεων εν

Χαλκιδική και γενικώς εν Μακεδονία, μακράν από τα βλέμματα των Τούρκων και τα σχόλια των συγχωριανών του.

Ο Βοεβόδας Κύρκος είχε σύζυγον την αδελφήν του προκρίτου Πολυγερινού Κωστάρα ή Μπαλατζούκα καλουμένου, εύσωμον και ωραιοτάτην γυναίκα καλουμένην υπό των Πολυγερινών «Αικατερινάραν». Αυτού του Κωστάρα άλλην αδελφήν είχε σύζυγον ο έγκριτος Θεσσαλονικεύς Χρίστος Μενεξές. Ούτω δε διά της μύησης των οικογενειών Παπαγεωργάκη, Κωστάρα και Μενεξέ τα δίκτυα των φιλικών διεκλαδώθησαν πολλαχού της Μακεδονίας.»

Όλα τα παραπάνω τα εξιστόρησε ο Γεωργίος Παπανικολάου(1875-1949) και δημοσιεύτηκαν στο τρίτο τεύχος των «Χρονικών της Χαλκιδικής» το 1962.

<https://bit.ly/3fpVSpL>